

Międzyludzka, religijna, kulturowa, majątkowa i mieszkaniowa – czym jest wspólnota?

Konspekt lekcji języka polskiego

Proponowany scenariusz lekcji języka polskiego jest przeznaczony dla uczniów klas 7-8 szkół podstawowych i realizuje treści zawarte w podstawie programowej. Lekcja może posłużyć jako powtórka z lektur obowiązkowych przed egzaminem ósmoklasisty. Zadania dla uczniów dotyczą czterech utworów: *Kamieni na szaniec* Aleksandra Kamińskiego, *Dziadów cz. II* i *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza oraz *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. Nauczyciel ma możliwość modyfikacji scenariusza dla swoich potrzeb. Jeśli któraś z proponowanych lektur nie została w klasie omówiona, można ją pominąć lub odwołać się do innego tekstu, podmieniając załączone karty pracy.

Temat lekcji nawiązuje do idei literackiego Festiwalu Conrada 2022 organizowanego przez Miasto Kraków, Fundację „Tygodnika Powszechnego” i Krakowskie Biuro Festiwalowe. Warto przybliżyć uczniom charakter tego wydarzenia.

Autorem scenariusza jest **Mateusz Wrona** – nauczyciel polonista w Szkole Podstawowej nr 26 im. A. Struga w Krakowie, współautor popularnych książek *Mitologia słowiańska* oraz *Czarty, biesy, zjawy. Opowieści z pańskiego stołu*.

Temat: Międzyludzka, religijna, kulturowa, majątkowa i mieszkaniowa – czym jest wspólnota?

Przygotowanie: Mateusz Wrona

Etap edukacyjny: szkoła podstawowa, klasy 7-8

Przedmiot: język polski

Przewidziany czas trwania zajęć: 45 minut

Cele główne:

Uczniowie:

- wyrabiają i rozwijają zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury,
- rozwijają zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami,
- poznają pojęcia oraz terminy służące do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi,
- nabywają umiejętność wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- rozwijają umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają wydarzenie kulturalne Festiwal Conrada,
- potrafią pracować ze słownikiem internetowym,
- potrafią pracować indywidualnie, w grupie oraz zbiorowo,
- formułują definicję słownikową pojęcia „wspólnota”,

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

- rozwijają umiejętność logicznego myślenia i kojarzenia,
- pracują z fragmentami lektury i dokonują selekcji zawartych w nich informacji,
- tworzą spójne wypowiedzi, prezentując efekty swojej pracy.

Metody kształcenia: opis, pogadanka, praca z tekstem lektury, metoda tekstu przewodniego.

Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Materiały dydaktyczne:

1. Idea Festiwalu Conrada 2022, [link](#) [załącznik 1].
2. Fragmenty tekstów: Aleksander Kamiński *Kamienie na szaniec*, Adam Mickiewicz *Dziady cz. II* oraz *Pan Tadeusz*, Henryk Sienkiewicz *Quo vadis* [załączniki 8-13].
3. Strona internetowa *Wielkiego słownika języka polskiego*, hasło: wspólnota, [link](#) (dostęp: 27.06.2022).
4. Emotikony pobrane ze stron: PiliApp ([link](#)) oraz Emoji ([link](#)), (dostęp: 27.06.2022).
5. Karty pracy [załączniki 2-13].

PRZEBIEG ZAJĘĆ

I. CZĘŚĆ WSTĘPNA (FAZA INDYWIDUALNA)

1. (2 minuty) Przywitanie uczniów, czynności organizacyjne.
2. (4 minuty) Wprowadzenie do tematu zajęć.

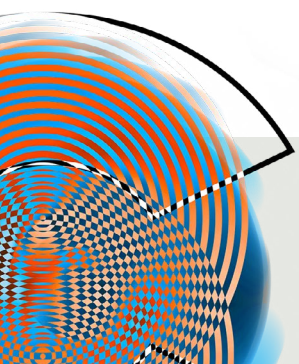
Nauczyciel zapisuje na tablicy temat lekcji.

Na dzisiejszych zajęciach poszukamy odpowiedzi na pytanie zawarte w temacie. Spróbujcie wyjaśnić, co znaczy słowo „wspólnota”?

Uczniowie zgłaszają swoje propozycje, np.: związek państw, grupa ludzi, organizacja, społeczność, naród, zbiorowość, rodzina.

Ze wspólnotą może kojarzyć się rodzina (jeśli we wcześniejszych propozycjach uczniów pojawiła się „rodzina”, nauczyciel nawiązuje do tej odpowiedzi). **Ale czy to na pewno to samo? Przeczytamy teraz ideę tegorocznego Festiwalu Conrada, którego głównym hasłem jest właśnie wspólnota. Festiwal Conrada to międzynarodowy festiwal literacki organizowany przez Miasto Kraków, Fundację „Tygodnika Powszechnego” i Krakowskie Biuro Festiwalowe. Postarajcie się wychwycić z tekstu, jakie zdanie na ten temat ma autor.**

Nauczyciel wyświetla na rzutniku pierwszy akapit z idei festiwalu autorstwa prof. Michała Pawła Markowskiego ([link](#) dostęp: 27.06.2022). Można również rozdać uczniom wydrukowany tekst [załącznik 1].

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Nauczyciel czyta głośno tekst i wyjaśnia niezrozumiałe słowa. Uczniowie starają się odpowiedzieć na pytania nauczyciela:

Czy wspólnota i rodzina to to samo?

Przykładowa odpowiedź: Nie, wspólnota różni się od rodziny.

Na czym polega ta różnica?

Przykładowa odpowiedź: Rodzinę łączy pokrewieństwo. Nie mamy wyboru, kto należy do naszej rodziny. Wspólnota to dobrowolny związek ludzi, którzy nie muszą być spokrewnieni.

3. (8 minut) Budowanie definicji słownikowej.

Ustaliliśmy, że wspólnota to jakiś związek. W naszym temacie lekcji widać jednak, że te związki bywają rozmaite. Wiecie również, że jedno słowo może mieć wiele znaczeń. Podobnie jest ze „wspólnotą”. Rozdam wam teraz karty pracy zawierające zdania, w których użyto tego słowa w trzech różnych znaczeniach. Każdy pracuje samodzielnie i stara się napisać trzy wyjaśnienia (definicje słownikowe) wyrazu „wspólnota” pasujące do przykładów.

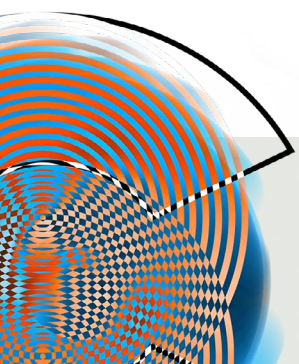
Nauczyciel rozdaje uczniom kartę pracy [załącznik 2]. Uczniowie mają pięć minut na przeczytanie przykładów i napisanie definicji. Po zakończeniu pracy wskazani uczniowie czytają swoje propozycje. Następnie nauczyciel przechodzi do podsumowania.

Przykłady, które przeczytaliście, pochodzą z internetowego *Wielkiego słownika języka polskiego*. Sprawdźmy, jakie definicje proponuje nam ten słownik.

Nauczyciel wyświetla lub odczytuje trzy znaczenia hasła „wspólnota” z WSJP:

1. to, co łączy jakieś osoby lub zbiorowości;
2. odznaczanie się czymś wspólnym;
3. grupa osób, państw lub narodów, które mają wspólne pochodzenie, tradycje, wartości lub interesy.

Uczniowie uzupełniają swoje karty pracy i zapisują kompletną definicję hasła „wspólnota” w zeszytach. Podsumowanie zadania powinno zająć około trzy minuty.

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA (FAZA GRUPOWA)

W tej części lekcji uczniowie pracują w grupach. Scenariusz zawiera materiały dla siedmiu grup. Karty pracy dotyczą czterech lektur: *Dziady cz. II*, *Kamienie na szaniec*, *Pan Tadeusz* oraz *Quo vadis*. Nie trzeba wykorzystywać wszystkich materiałów. Nauczyciel powinien wybrać, na których tekstach uczniowie będą pracować, uwzględniając tylko omówione wcześniej lektury, ponieważ zadania wymagają znajomości treści utworów.

Poniżej znajduje się tabela z podziałem zadań i materiałów dla poszczególnych grup.

Grupa	Lektura	Wspólnota	Karty pracy
1	<i>Dziady cz. II</i>	mieszkańcy wsi, uczestnicy dziadów	Załącznik 3 Załącznik 7
2	<i>Kamienie na szaniec</i>	Szare Szeregi, harcerstwo	Załącznik 4 Załącznik 8
3	<i>Kamienie na szaniec</i>	Polacy, naród	Załącznik 4 Załącznik 9
4	<i>Pan Tadeusz</i>	szlachta	Załącznik 5 Załącznik 10
5	<i>Pan Tadeusz</i>	Polacy, naród	Załącznik 5 Załącznik 11
6	<i>Quo vadis</i>	chrześcijanie	Załącznik 6 Załącznik 12
7	<i>Quo vadis</i>	Rzymianie, poganie	Załącznik 6 Załącznik 13

4. (5 minut) Nauczyciel rozdaje wybranym przez uczniów liderom grup karty pracy [załączniki 3-6]. Uczniowie mają za zadanie rozszyfrować, jacy bohaterowie literaccy zostali przedstawieni za pomocą emotikonów oraz zapisać tytuł i autora lektury. Następnie liderzy prezentują swoje karty pracy na forum klasy.

Odpowiedzi i objaśnienie:

Karta pracy	Lektura i autor	Bohaterowie	Objaśnienie
Załącznik 3	<i>Dziady cz. II</i> Adam Mickiewicz	Duchy Józia i Rózi	dwa aniołki; dziady były odprawiane w kaplicy cmentarnej; obrzęd odbywał się nocą
		Widmo złego pana	zły duch; sowa i kruk towarzyszą upiorowi i szarpia jego ciało; zły pan skazał chłopca na chłostę za kradzież jabłek
		Duch pasterki Zosi	Zosia uwielbiała zabawy, prosi, aby młodzieńcy porwali ją do tańca; owieczki symbolizują pasterkę; duch pojawia się w wianku z kwiatów

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

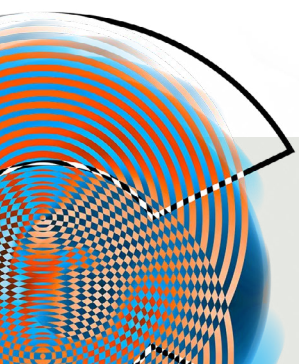
Załącznik 4	<i>Kamienie na szaniec</i> Aleksander Kamiński	Alek	harcerz; pogodny i uśmiechnięty; dryblas; wstawił się w akcji wieszania polskich flag
		Rudy	Harcerz; rude włosy; wybitnie inteligentny; wstawił się w akcji rysowania żółwi na murach
		Zośka	Harcerz; silnie związany z matką; koordynator akcji bojowych; wstawił się malowaniem „kotwic” na murach
Załącznik 5	<i>Pan Tadeusz</i> Adam Mickiewicz	Gerwazy	klucznik na zamku Horeszków; posiadacz słynnego rapiera zwanego „Scyzorykiem”
		Wojski Hreczecha	zastąpił z gry na rogu w trakcie polowania na niedźwiedzia; zbierał muchomory na grzybobraniu
		Telimena	dama modna i elegancka; często wspomina o swoim biurku, w którym trzyma rozmaite skarby; Tadeusz złamał jej serce
Załącznik 6	<i>Quo vadis</i> Henryk Sienkiewicz	Marek Winicjusz	silny i mężny żołnierz; trybun wojskowy; zakochany w Ligii
		Petroniusz	arbiter elegancji; inteligentny; mieszka w pięknym pałacu; uwielbia poezję; jego dom posiada słynne łaźnie
		Ligia	księżniczka ligijska; zakochana w Winicjuszu; narysowała na ziemi rybę (znak chrześcijan) na pierwszym spotkaniu z Markiem; wypuszczona na arenę na grzbiecie тура

5. (10 minut) Nauczyciel przechodzi do kolejnego zadania.

Znacie już tytuł i autora lektury, z którą wasza grupa będzie pracować. Kolejne zadanie polega na tym, że otrzymacie fragmenty tekstów, w których mowa o wspólnotach. Każda grupa musi wskazać, o jakiej wspólnocie mowa w tekstach i zapisać, co te wspólnoty łączy. Na wykonanie zadania macie dziesięć minut.

Nauczyciel rozdaje karty pracy [załączniki 7-13] odpowiednim grupom według tabeli z podziałem zadań.

6. (10 minut) Po upływie dziesięciu minut liderzy grup prezentują propozycje i zapisują je na tablicy. Pozostali uczniowie zapisują notatki w zeszytach.

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

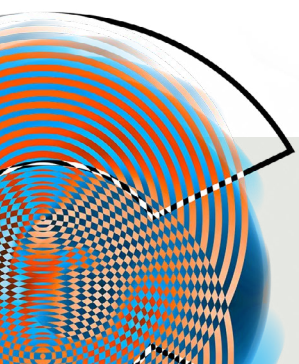
Przykładowe odpowiedzi:

Grupa	Karty pracy	Wspólnota	Co łączy wspólnotę?
1	Załącznik 7	mieszkańcy wsi, uczestnicy dziadów	status społeczny (pospólstwo, chłopi); miejsce zamieszkania; wspólna wiara, tradycja i kultura; Guślarz – przewodnik obrzędu; chęć pomocy cierpiącym душom
2	Załącznik 8	Szare Szeregi, harcerstwo	harcerstwo; szkoła; podobny wiek (młodość); patriotyzm; odwaga; służba; wspólne cele; wzajemna pomoc i wsparcie; dzielenie niebezpieczeństw; odpowiedzialność za siebie nawzajem
3	Załącznik 9	Polacy, naród	patriotyzm; wiara w zwycięstwo; walka z okupantem; wspólny wróg; chęć odzyskania wolności; duma narodowa; wspólne cierpienia
4	Załącznik 10	szlachta	szacunek do tradycji i obyczajów szlacheckich; patriotyzm; honor; odwaga; rycerskie tradycje; duma; jedność w obliczu wroga; wspólne wady: kłótniowość, porywczność, skłonność do obżarstwa i pijaństwa
5	Załącznik 11	Polacy, naród	chęć odzyskania niepodległości; nadzieja; wiara; patriotyzm; wspólny cel; woła walki; umiłowanie polskich obyczajów i przyrody
6	Załącznik 12	chrześcijanie	wiara w Chrystusa; wspólne miejsca modlitwy; jedność w obliczu prześladowań; wspólne wartości: miłość, dobro, prawda, przebaczenie, pokora; otwartość bez względu na pochodzenie i majątek
7	Załącznik 13	Rzymianie, poganie	cezar i Rzym; duma; władza; przywileje; obyczaje i przesady; strach przed cezarem; świadomość siły i potęgi Rzymu; umiłowanie piękna, sztuki i mody; skłonność do przepychu i rozpusty

III. CZĘŚĆ KOŃCOWA (FAZA GRUPOWA)

7. (6 minut) Nauczyciel zapisuje na tablicy hasło: CECHY WSPÓLNOTY.

Uczniowie zgłaszają swoje propozycje przez podniesienie ręki, a trafne odpowiedzi zapisują na tablicy.

Organizatorzy:

Dofinansowanie:

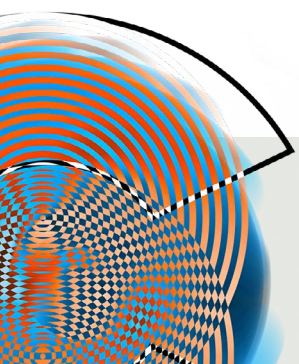

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Przykładowe odpowiedzi:

- braterstwo,
- troska o przetrwanie,
- równość,
- więź,
- duchowość,
- wspólne tradycje,
- troska o innych członków wspólnoty,
- wzajemne wsparcie,
- wspólne doświadczenia,
- jedność.

8. Można zadać uczniom pracę domową: napisz, do jakiej należysz wspólnoty i co cię z nią łączy.

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKÓW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Załącznik 1

Wspólnoty. Idea festiwalu

Wspólnoty nie zawiązują się samorzutnie, bo nie są naturalnym związkiem krwi. Tym każda wspólnota różni się od rodziny, że tworzy się poprzez wybór przynależności: nikt nie wybiera swoich rodziców i nikt nie może ich z własnej historii wymazać, natomiast zawsze możliwa jest naturalizacja w obcym kraju i transfer między politycznymi frakcjami. Można się przeistoczyć z religijnego fanatyka w społecznego altruistę, nie można jednak – jeszcze nie – zmienić struktury własnego DNA. Nic dziwnego więc, że ktokolwiek myśli o umocnieniu, o konsolidacji wspólnoty, odwołuje się do wzorca albo metafory rodziny, gdyż jest ona nieuchronnym spoiwem między jednostkami [...].

prof. Michał Paweł Markowski

Dyrektor Artystyczny Festiwalu Conrada

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA**kbf:**
operator programu KRAKÓW
UNESCO CITY
OF LITERATUREFUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
NarodowegoDofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Załącznik 2

Znaczenie 1:

„Jest to do głębi Mickiewiczowski wers, powstały w duchowej **wspólnocie** poety z innym wielkim poetą ówczesnym”.

„Turystyka prowadzi do pogłębienia międzyludzkich więzów i **wspólnoty** z drugim człowiekiem”.

„Co roku przyciąga mnie tutaj dobra muzyka, podoba mi się również wspaniała atmosfera i poczucie **wspólnoty** między artystami a widownią”.

„[...] tam, gdzie **wspólnota** między ludźmi zanika, zaczyna się liczyć wyłącznie własny, krótkowzroczny interes”.

Definicja:

Wspólnota –

Źródła cytatów podane na stronie internetowej *Wielkiego słownika języka polskiego*, hasło: „wspólnota”, [link](#).

Znaczenie 2:

„Łatwo nawiązywałeś przyjaźnie, ich podstawą wcale niekoniecznie bywała **wspólnota** poglądów politycznych”.

„Wydawać by się mogło, że ludzie pochodzący ze wspólnego macierzystego obszaru [...] powinni być nawzajem podobni do siebie, a także z łatwością porozumiewać się dzięki **wspólnocie** języka”.

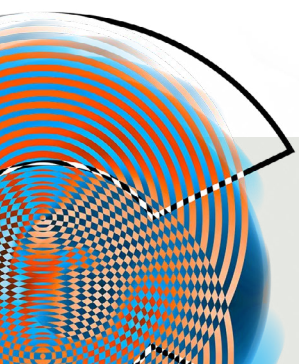
„U podstaw rozwiązywania konfliktów między pracownikami a pracodawcą jest istniejąca pomiędzy nimi znaczna **wspólnota** interesów”.

„[Cyryl i Metody] realizując własny charyzmat, wnieśli decydujący wkład w budowę Europy nie tylko jako **wspólnoty** wiary chrześcijańskiej, ale także jako organizmu państwowego i kulturowego [...]”.

Definicja:

Wspólnota –

Źródła cytatów podane na stronie internetowej *Wielkiego słownika języka polskiego*, hasło: „wspólnota”, [link](#).

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA**kbf:**
operator programu KRAKÓW
UNESCO CITY
OF LITERATUREFUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Znaczenie 3:

„Pierwsze tysiąclecie p.n.e. to okres ostatecznego rozpadu językowej i etnicznej **wspólnoty** indoeuropejskiej, formowania się ludów, które do dziś nadają językowy i narodowy kształt Europy”.

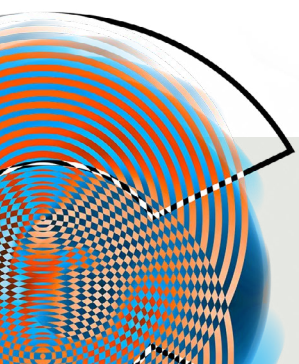
„[...] Petrus zaprowadził go wtedy do **wspólnoty** chrześcijan zbierającej się nad brzegiem Tybru, poniżej cesarskiego pałacu w Rzymie”.

„Chociaż w tekstach znad Morza Martwego nie mamy najmniejszej wzmianki o Janie Chrzcicielu i o jego nauce, to jednak styl życia ostatniego proroka na pustkowiu kazał niektórym badaczom wiązać osobę Jana ze **wspólnotą** z Qumran”.

Definicja:

Wspólnota –

Źródła cytatów podane na stronie internetowej *Wielkiego słownika języka polskiego*, hasło: „wspólnota”, [link](#).

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA**kbf:**
operator programu KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATUREFUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGOMinisterstwo
Kultury
i Dziedzictwa
NarodowegoDofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Załącznik 3

Na podstawie emotikonów rozpoznaj bohaterów lektury, a następnie zapisz jej tytuł i autora.

.....

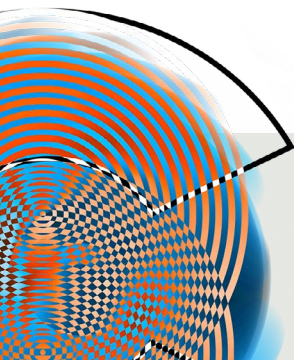
.....

.....

Tytuł lektury:

Autor:

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

kbf:
operator programu

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

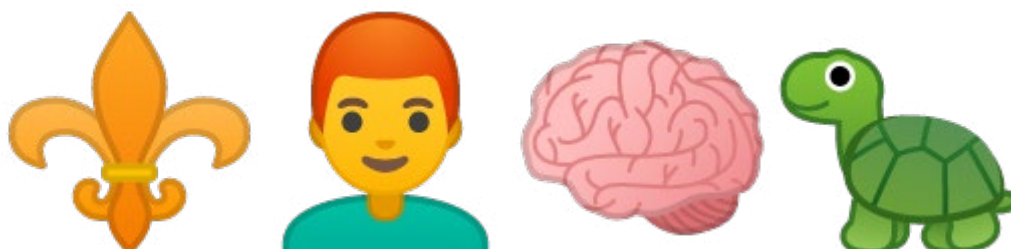
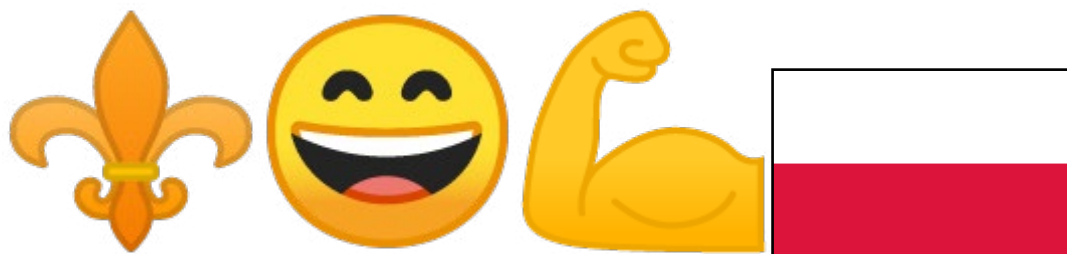

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

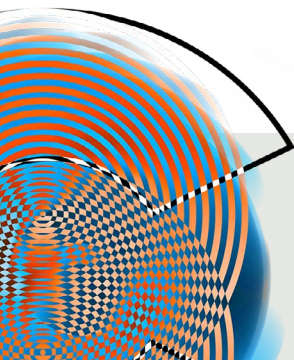
Załącznik 4

Na podstawie emotikonów rozpoznaj bohaterów lektury, a następnie zapisz jej tytuł i autora.

Tytuł lektury:

Autor:

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Załącznik 5

Na podstawie emotikonów rozpoznaj bohaterów lektury, a następnie zapisz jej tytuł i autora.

.....

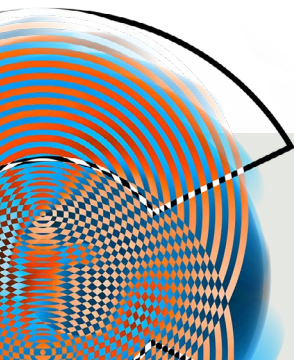
.....

.....

Tytuł lektury:

Autor:

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Załącznik 6

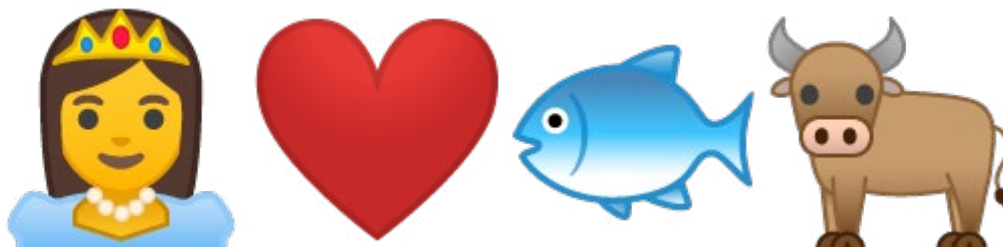
Na podstawie emotikonów rozpoznaj bohaterów lektury, a następnie zapisz jej tytuł i autora.

.....

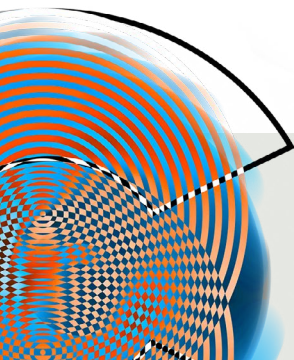
.....

.....

Tytuł lektury:

Autor:

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

Załącznik 10

Ustal, o jakiej wspólnocie mowa w zamieszczonych poniżej fragmentach *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, i zapisz, co tę wspólnotę łączy.

„Bo Sędzia w domu dawne obyczaje chował,
 I nigdy nie dozwalał, by chybiano względu
 Dla wieku, urodzenia, rozumu, urzędu.
 Tym ładem, mawiał, domy i narody słyną,
 Z jego upadkiem domy i narody giną.
 Więc do porządku wykli domowi i słudzy;
 I przyjezdny gość, krewny albo człowiek cudzy,
 Gdy Sędziego nawiedził, skoro pobyt mało,
 Przyjmował zwyczaj, którym wszystko oddychało”.

„Wojska ciekawe patrzą na wodzów spotkanie.
 Hrabia i Ryków idą, obrócenie bokiem,
 Prawą ręką i prawym grożąc sobie okiem;
 Wtem lewymi rękami odkrywają głowy
 I kłaniają się grzecznie (zwyczaj honorowy,
 Nim przyjdzie do zabójstwa, naprzód się przywitać)”.

„W Dobrzynie, w Rzekikowie, w Ciężyczach, w Rąbankach,
 Szlachta odwieczna, w której krew rycerska płynie,
 Wszyscy przychylni panów Horeszków rodzinie,
 Wszyscy nieprzyjaciele zabici Sopliców!”.

„A gdy wnoszono zdrowie, trąby jak w dniu sądnym
 Grzmiały z choru; wiwaty szły ciągiem porządnym:
 Pierwszy wiwat za zdrowie Króla Jegomości,
 Potem prymasa, potem Królowej Jejmości,
 Potem szlachty i całej Rzeczypospolitej,
 A na koniec po piątej szklanicy wypitej,
 Wnoszono: «Kochajmy się». Wiwat bez przestanku,
 Który dniem okrzykniony, brzmiał aż do poranku”.

„Ach, bracia! wszak to dawniej szlachcic na zagrodzie...
 («Tak, tak - krzyknęli wszyscy – równy wojewodzie!»)
 Dziś nam szlachectwa przeczą, każą nam drabować
 Papiery, i szlachectwa papierem próbować”.

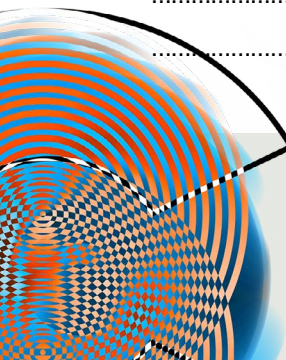
„Nakładają sto ognisk, warzą, skwarzą, pieką,
 Gną się stoły pod mięsem, trunek płynie rzeką;
 Chce szlachta noc tę przepić, przejeść i prześpiewać.
 Lecz powoli zaczęli drzemać i poziewać”.

„Bo szlachta polska, chociaż niezmiernie kłótniwa
 I porywczą do bitew, przecież nie jest mściwa”.

Wspólnota

.....

Co łączy tę wspólnotę?

Organizatorzy:

 INSTYTUCJA
 KULTURY
 MIASTA
 KRAKOWA

kbf:
 operator programu

 KRAKOW
 UNESCO CITY
 OF LITERATURE

 FUNDACJA
 TYGODNIKA
 POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

 Ministerstwo
 Kultury
 i Dziedzictwa
 Narodowego

 Dofinansowano ze środków
 Ministra Kultury
 i Dziedzictwa Narodowego
 pochodzących z Funduszu
 Promocji Kultury

Załącznik 11

Ustal, o jakiej wspólnocie mowa w zamieszczonych poniżej fragmentach *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, i zapisz, co tę wspólnotę łączy.

„... Prawda, z Częstochowy
 Oddano wiele srebra na skarb narodowy
 Dla ojczyzny, dla Polski; sam Pan Bóg tak każe:
 Skarbcem ojczyzny zawsze są Jego ołtarze.
 Wszakże w Warszawskim Księstwie mamy sto tysięcy
 Wojska polskiego, może wkrótce będzie więcej”.

„«Ważne rzeczy, mój bracie! Wojna tuż nad nami!
 Wojna o Polskę! bracie! Będziem Polakami!
 Wojna niechybna! Kiedy z poselstwem tajemnym
 Tu biegłem, wojsk forpoczty już stały nad Niemnem;
 Napoleon już zbiera armiję ogromną,
 Jakiej człowiek nie widział i dzieje nie pomną;
 Obok Francuzów ciągnie polskie wojsko całe,
 Nasz Józef, nasz Dąbrowski, nasze orły białe!
 Już są w drodze; na pierwszy znak Napoleona
 Przejdą Niemen i – bracie! Ojczyzna wskrzeszona!»”.

„Już przyszło oficerów kilku, tłum żołnierzy;
 Lud ich otacza, patrzy, ledwie oczom wierzy,
 Oglądając rodaków mundury noszących,
 Zbrojnych, wolnych i polskim językiem mówiących”.

„Sędzia zdrajca! My się z nim od infimy znamy:
 Pocziwe było dziecko i dziś taki samy;
 Polskę kocha nad wszystko, polskie obyczaje
 Chowa, modom moskiewskim przystępu nie daje.
 Ilekroć z Prus powracam, chcąc zmyć się z niemczyzny,
 Wpadam do Soplicowa jak w centrum polszczyzny;
 Tam się człowiek napije, nadysze ojczyzny!”.

„I z trąb znana piosenka ku niebu wionęła,
 Marsz tryumfalny: Jeszcze Polska nie zginęła!
 Marsz Dąbrowski do Polski! – I wszyscy klasnęli,
 I wszyscy «Marsz Dąbrowski!» chórem okrzyknęli”.

„Teraz grzmi oręż, a nam starym serca rosna,
 Że znowu o Polakach tak na świecie głośno;
 Jest sława, a więc będzie i Rzeczpospolita!
 Zawždy z wawrzynów drzewo wolności wykwitna”.

„Dziwnym zrządzeniem losów, po tym samym brzegu
 Jechał Hrabia na czele dżokejów szeregu,
 A zachwycony wdziękiem nocy tak pogodnej
 I harmonią cudną orkiestry podwodnej,
 Owych chorów, co brzmiały jak arfy eolskie,
 (Żadne żaby nie grają tak pięknie jak polskie),
 Wstrzymał konia i o swej zapomniał wyprawie,
 Zwrócił ucho do stawu i słuchał ciekawie”.

Wspólnota

.....

Co łączy tę wspólnotę?

Organizatorzy:

 INSTYTUCJA
 KULTURY
 MIASTA
 KRAKOWA

kbf:
 operator programu

 KRAKOW
 UNESCO CITY
 OF LITERATURE

Dofinansowanie:

 Dofinansowano ze środków
 Ministra Kultury
 i Dziedzictwa Narodowego
 pochodzących z Funduszu
 Promocji Kultury

Załącznik 12

Na podstawie cytatów z *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza ustal, o jakiej wspólnocie mowa, i co tę wspólnotę łączy.

„I dla tych ludzi nie było w tej chwili Rzymu, nie było szalonego cezara, nie było świątyni, bogów, pogan, był tylko Chrystus, który wypełniał ziemię, morze, niebo, świat”.

„Chrześcijanie, skoro do nich należy Pomponia Grecyna i Ligia, nie są zapewne takimi łotrami, za jakich mają ich powszechnie, dali jednak przy porwaniu Ligii dowód, że gdy chodzi o jaką owieczkę z ich stada, umieją nie żartować”.

„Dowiedział się już także, że na modlitwy mają wspólne miejsca, często za bramami miasta, w pustych domach, a nawet w arenariach. Tamże czczą Chrystusa, śpiewają i uczują. Miejsc takich jest wiele [...]”.

„Oto oni nie zabijali przez jakąś dobroć tak wielką, że podobnej nie było dotąd na świecie, i przez miłość do ludzi bezgraniczną, która nakazywała zapominać o sobie, o swoich krzywdach, o swoim szczęściu i swej niedoli – i żyć dla innych. Jaką zapłatę mieli ludzie ci za to odebrać, Winicjusz słyszał w Ostrianum, lecz nie mieściło mu się to w głowie”.

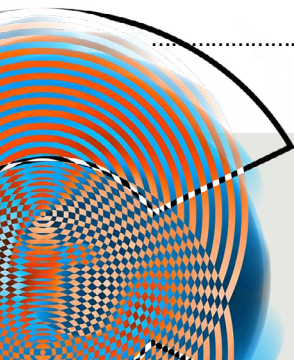
„Oto dwóch żołnierzy klętko, gdy przechodził Apostoł, on zaś trzymał przez chwilę ręce na ich żelaznych szyszakach, a potem uczynił nad nimi znak krzyża. Młodemu patrycjuszowi nigdy nie przyszło dotąd na myśl, że już i między żołnierzami mogą być chrześcijanie, i ze zdumieniem pomyślał, że jak w palącym się mieście pożar ogarnia coraz nowe domy, tak ta nauka z każdym dniem obejmuje widocznie coraz nowe dusze i szerzy się nad wszelkie ludzkie pojęcie”.

„W tej chwili pod ziemią i za grubymi murami ozwało się śpiewanie. Pieśń, zrazu głucha i stłumiona, rosła coraz bardziej. Głosy męskie, kobiece i dziecinne łączyły się w jeden zgodny chór. Całe więzienie poczęło w ciszy świtania śpiewać jak harfa. Lecz nie były to głosy żałości ni rozpaczy. Owszem, brzmiała w nich radość i tryumf”.

Wspólnota

.....

Co łączy tę wspólnotę?

Organizatorzy:

 INSTYTUCJA
 KULTURY
 MIASTA
 KRAKOWA

 KRAKÓW
 UNESCO CITY
 OF LITERATURE

 FUNDACJA
 TYGODNIKA
 POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

 Ministerstwo
 Kultury
 i Dziedzictwa
 Narodowego

 Dofinansowano ze środków
 Ministra Kultury
 i Dziedzictwa Narodowego
 pochodzących z Funduszu
 Promocji Kultury

Załącznik 13

Na podstawie cytatów z *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza ustal, o jakiej wspólnocie mowa, i co tę wspólnotę łączy.

„– Bogowie dali Rzymianom zwierzchnictwo nad ziemią – rzekł surowo Winicjusz”.

„Wśród kolumn, obok białych posągów Danaid i innych, przedstawiających bogów lub bohaterów, przepływały tłumy ludzi, mężczyzn i kobiet, podobnych również do posągów, bo udrapowanych w togi, peplumy i stole spływające z wdziękiem ku ziemi miękkimi fałdami, na których dogasały blaski zachodzącego słońca. Olbrzymi Herkules, z głową jeszcze w świetle, od piersi pogrążon już w cieniu rzucanym przez kolumnę, spoglądał z góry na ów tłum”.

„Był to dla niej świat dziwny, którego pięknnością napawały się jej oczy, ale którego przeciwieństw nie umiał pojąć jej dziewczęcy rozum. W tych zorzach na niebie, w tych szeregach nieruchomych kolumn, ginących w głębi, i w tych ludziach, podobnych do posągów, był jakiś wielki spokój; zdawało się, że wśród owych prostolinijnych marmurów powinni żyć jacyś próżni trosk, ukojeni i szczęśliwi półbogowie, tymczasem cichy głos Akte odkrywał raz po raz coraz inną, straszną tajemnicę i tego pałacu, i tych ludzi”.

„Większa część gości leżała już pod stołem; inni chodzili chwiejnym krokiem po triclinium, inni spali na sofach stołowych, chrapiąc lub oddając przez sen zbytek wina, a na pijanych konsulów i senatorów, na pijanych rycerzy, poetów, filozofów, na pijane tancerki i patrycjuszki, na cały ten świat, wszechwładny jeszcze, ale już bezduszny, uwieczniony i rozpasany, ale już gasnący, ze złotego niewodu upiętego pod pułapem kapaty i kapaty wciąż różę”.

„Goście, pijąc wino, strącali z czasz po kilka kropel bogom nieśmiertelnym, by zjednać ich opiekę i przychylność dla gospodarza. Nic to, że wielu nie wierzyło w bogów. Tak kazał obyczaj i przesąd”.

„Cezar pławił się we krwi, Rzym i cały świat pogański szalał”.

Wspólnota

.....

Co łączy tę wspólnotę?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Organizatorzy:

INSTYTUCJA
KULTURY
MIASTA
KRAKOWA**kbf:**
operator programu KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATUREFUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO

Dofinansowanie:

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury